

NOU DOSSIER 'CATALUNYA SOCIAL' - LGBTI-FÒBIA EN L'ACCÉS ALS DRETS SOCIALS

La Taula del Tercer Sector insta a les forces parlamentàries a fer un cordó sanitari enfront dels discursos d'odi

- És una de les 6 propostes que planteja per combatre la discriminació de les persones LGBTI en l'accés als drets socials: salut, educació, treball, habitatge, administracions i registre i justícia.
- Assenyala que l'LGBTI-fòbia és una problemàtica social que ha de ser tractada i corregida des de tots els àmbits on es produeixen les vulneracions i des de les mateixes institucions i estructures de la societat que desencadenen que certes persones es vegin legitimades a agredir o discriminar.
- La discriminació per motius d'orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere va a l'alça. La primera radiografia de l'LGBTI-fòbia a Catalunya apunta que, de les 252 denúncies rebudes durant els 5 anys de vigència de la llei que garanteix els drets de les persones LGBTI, més del 50% són per homofòbia i un 20% per transfòbia i l'últim informe de l'Observatori Contra l'Homofòbia recull 189 incidències durant el 2020, la xifra més alta dels últims anys.

Barcelona, 11 de novembre de 2021.- La Taula del Tercer Sector Social de Catalunya, que representa 35 federacions que aglutinen més de 3.000 entitats socials catalanes, ha presentat avui '**L'LGBTI-fòbia estructural: la discriminació en l'accés als drets socials**', l'últim dossier del cicle 'Catalunya Social'. El nou document de la Taula del Tercer Sector, elaborat per l'Observatori contra l'Homofòbia, explica quines són les **principals barreres que es troben les persones LGBTI a l'hora d'accedir a drets socials** essencials com el treball, l'habitatge, l'educació, la salut, la relació amb les administracions o la justícia. Malgrat la falta de dades i indicadors, les poques estadístiques indiquen que la

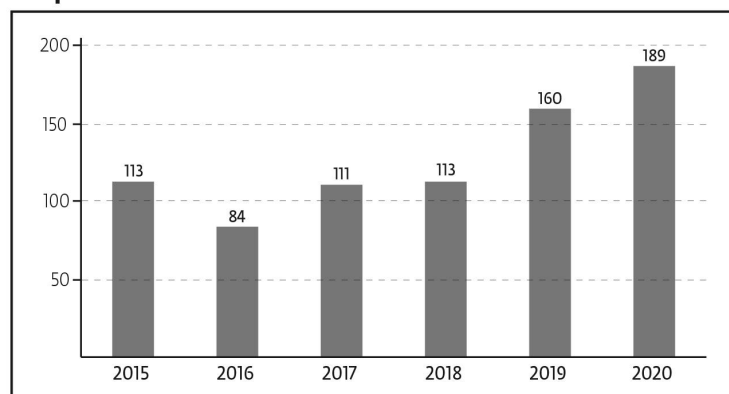
Nota de premsa

discriminació per motius d'orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere es continua produint i també apunten que els casos reals són molt superiors que els que mostren les xifres.

El **30% de les persones LGBTI a l'Estat espanyol no va a alguns llocs per por i la meitat de les que tenen parella eviten donar-se la mà en públic**, a més el 42% assegura haver viscut un episodi de discriminació en l'últim any (Agència Europea de Drets Fonamentals, 2020). Pel que fa al col·lectiu trans, **1 de cada 5 persones trans enquestades ha estat atacada física o sexualment en els últims cinc anys**. El que es desprèn, en comparació amb l'anterior enquesta de 2012, és que la visibilitat del col·lectiu ha augmentat en els diferents àmbits de la vida social, però, en paral·lel, també han crescut els nivells de discriminació cap al col·lectiu.

A Catalunya, es compta amb diverses dades que confirmen aquesta tendència a l'alça a través de diverses institucions i organismes. Segons la 'Primera radiografia de l'LGBTI-fòbia a Catalunya' (2021) de la Generalitat de Catalunya, de les 252 denúncies rebudes durant els 5 anys de vigència de la Llei 11/2014, la gran majoria són per homofòbia (53%) i transfòbia (21%). Segons l'últim informe de l'Observatori contra l'Homofòbia, durant el 2020 s'han recollit 189 incidències, la xifra més alta dels últims anys, i el problema és que més de la meitat no són denunciades.

Gràfic 3. Evolució total d'incidències 2015-2020.

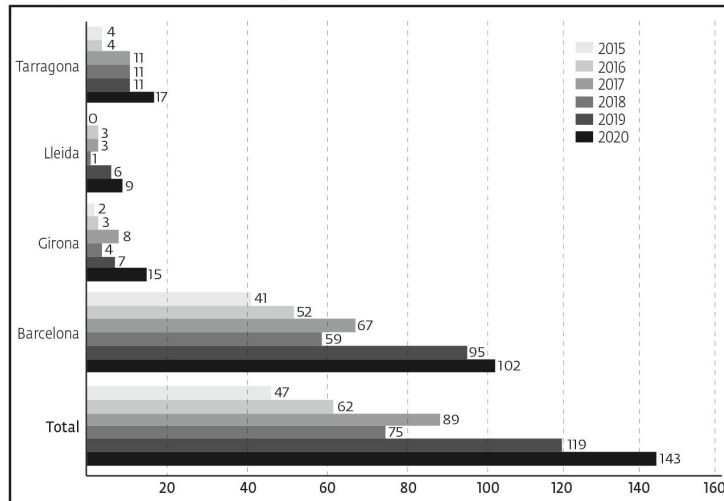
Font: Observatori contra l'Homofòbia (2021). Elaboració pròpia.

Nota de premsa

D'altra banda, la memòria de delictes d'odi i discriminació dels Mossos d'Esquadra (2020) ha recollit **143 atestats per LGBTI-fòbia, la xifra més alta des que es tenen dades (2015).**

Gràfic 4. Àmbits LGBTIfòbia. Evolució atestats 2015-2020.

Font: Mossos d'Esquadra (2020). Elaboració pròpia.

I, en el cas concret de Barcelona, segons l'últim informe de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona (2021) indica que s'han recollit **115 situacions de discriminació per motivació LGBTI-fòbica durant el 2020**, la segona causa per discriminació més registrada per tercer any consecutiu (23%) després de racisme i la xenofòbia (33%).

"L'augment dels discursos d'odi, que s'han intensificat en els últims anys, estan tensant la societat fins al punt que algunes persones es veuen legitimades a discriminar, menysprear, insultar i fins i tot agredir físicament la persona que és diferent o que, segons la seva visió, surt o no compleix amb la norma. En aquest sentit, instem les forces parlamentàries a fer un cordó sanitari enfront aquests discursos i els reclamem que vetllin per la promoció i la defensa de les polítiques inclusives i plurals" assegura Francina Alsina, presidenta de la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya, que ha defensat que "la diversitat afectiva, sexual i de gènere és una realitat innegable que cal introduir a tot arreu" i que aturar aquestes discriminacions és responsabilitat de tothom. Per això, "cal educar, sensibilitzar, conscienciar i transformar des de casa, l'escola, el sistema sanitari, el judicial, el mercat o els mitjans de comunicació, entre altres" afegeix Francina.

Nota de premsa

LGBTI-fòbia: discriminació i drets socials

1. La salut: el dret compromès amb la diversitat sexual i de gènere. La majoria de professionals de la salut tenen una visió heteronormativa i tracta la diversitat afectiva, sexual i de gènere (DASiG) com una excepció. En els estudis de ciències de la salut, hi ha un buit formatiu en aquesta perspectiva i també hi ha poca oferta de formació i sensibilització per a les professionals sanitàries en actiu. A més, en els serveis d'atenció sexual i reproductiva de les dones o homes trans encara es poden trobar amb comentaris masclistes, infantilitzadors i lesbofòbics i hi ha una invisibilitat preocupant sobre les persones intersexuals.

2. L'educació: el dret a la convivència en la diversitat afectiva sexual i de gènere. L'assetjament a les escoles i instituts és una realitat i un problema greu per tot el que implica: increment de l'absentisme, disminució del rendiment escolar, desmotivació personal, abandonament prematur dels estudis i aïllament social. Les víctimes acostumen a ser alumnat LGBTI, o que no s'ajusten a les normes de gènere, i fills i filles de famílies LGBTI.

3. L'habitatge: el dret a accedir a un habitatge digne. Les persones LGBTI pateixen discriminació a l'hora de llogar immobles, tant en el mercat lliure com a través d'agències immobiliàries, la majoria de forma encoberta, segons recull la guia d'indicadors clau per a les polítiques públiques LGBTI als ens locals (Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, 2019). L'informe de l'*'Estat de l'LGBTI-fòbia a Catalunya'* (2021) recull 189 incidències i l'habitatge és el tercer àmbit amb més incidències, en concret 29, (15%) després de la via pública (32%) i internet i les xarxes socials (16%). Cal remarcar les grans dificultats que tenen les dones trans treballadores sexuals per accedir a un habitatge pel fet de treballar-hi, per no disposar de nòmines ni contractes de feina i, en el cas de les dones estrangeres, per no tenir la situació administrativa regularitzada.

4. El treball: el dret a la igualtat de tracte i oportunitats. Un dels col·lectius LGBTI amb més dificultats d'inserció sociolaboral és el de les persones trans. El 37% declaren que s'han sentit discriminades en el procés de buscar feina i el 27% afirmen haver estat discriminades a la

Nota de premsa

feina (Agència Europea dels Drets Fonamentals). A Catalunya, gairebé el 30% de les persones LGBTI amaga la seva orientació sexual a la feina i el 25% manifesta haver patit, una o diverses vegades, algun tipus d'assetjament o discriminació en el seu entorn laboral per la seva condició de persona LGBTI (Enquesta UGT Catalunya '*Diversitat LGBTI a les empreses*', 2018).

5. Les administracions i el registre: el dret a ser pensat. La burocràcia administrativa no s'escapa de la lògica binarista (home-dona) i heteronormativa (les relacions heterosexuales són la norma i totes les altres formes són "desviacions"). Per exemple, en l'àmbit educatiu, els formularis escolars encara reflecteixen les fórmules "nom del pare" o "nom de la mare", tot i que cada vegada s'estan actualitzant amb fórmules més inclusives. A les oficines d'atenció a la ciutadania, també hi ha aquestes fórmules i les de "pare-tutor" o "mare-tutora" i, en el registre civil, segueixen havent-hi incidències en relació amb el canvi de nom i de sexe en el DNI. Especialment destacable és la situació de les persones estrangeres amb residència estable que continuen tenint greus problemes perquè els documents que s'expedeixen aquí respectin la seva identitat de gènere i possibiliti el canvi de sexe i nom a la targeta de residència i el permís de treball.

6. La justícia: el dret a la reparació de la dignitat. Les persones LGBTI denuncien que quan posen una denúncia encara es qüestiona, tant el relat com el seu possible contingut LGBTI-fòbic, es minimitza la gravetat dels fets, es fan preguntes inadequades sobre la condició sexual, etc. Aquestes situacions generen una doble victimització o revictimització a les persones afectades, creen dubtes i contribueixen a augmentar la possibilitat que finalment decideixin no denunciar el fet o desistir de la denúncia interposada. Segons l'Observatori contra l'Homofòbia, de les incidències que tenen registrades del 2020, la infradenúncia continua sent l'itinerari més freqüent en la meitat dels casos, 51% (Informe '*Estat de l'LGBTI-fòbia a Catalunya*', 2021). D'altra banda, cal destacar que, a Catalunya, hi ha poca jurisprudència de la jurisdicció penal que reconegui l'agreujant d'odi i delictes d'odi, sobretot en l'àmbit de l'LGBTI-fòbia.

Nota de premsa

Totes **aquestes situacions de discriminació s'agreugen** quan s'hi afegixen altres variables com **l'edat, l'origen o tenir una discapacitat**.

6 propostes per combatre l'LGBTI-fòbia en l'accés als drets socials

1. El rebuig, la discriminació i la violència cap a les persones LGBTI és una problemàtica social que ha de ser tractada i corregida des dels diferents àmbits on es produeixen aquestes vulneracions i des de les mateixes institucions i estructures de la societat que desencadenen que certes persones es vegin legitimades a agredir o discriminar per raons d'orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere. Es tendeix a culpabilitzar la persona, però aquest és un fenomen social, cal prendre consciència que totes ens hem socialitzat en l'LGBTI-fòbia, com també ho hem fet en el masclisme o el racisme.

2. És indispensable introduir la perspectiva de la diversitat afectiva, sexual i de gènere en àmbits cabdals com l'educació, la salut i la justícia. Aquesta aposta ha de ser liderada per la nova Direcció General de Polítiques Públiques LGBTI+ i necessita un treball entre els diferents departaments de la Generalitat per portar-ho a terme. No només cal desplegar del tot la legislació vigent sinó també avaluar l'impacte social de la seva implementació.

3. Cal una millor coordinació entre els diferents agents socials i organismes que aborden les discriminacions per motiu d'orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere. Un exemple clar són les dades perquè el registre de les estadístiques no és homogeni. Hi ha les de la Fiscalia de Delictes d'odi i discriminació, el Departament d'Interior i els Mossos d'Esquadra, l'Àrea per la igualtat de tracte i no discriminació de les persones LGBTI de la Generalitat de Catalunya, l'Oficina per la No Discriminació de Barcelona i el Síndic de Greuges o Defensores Locals.

4. Cal establir protocols de prevenció, detecció i intervenció contra les violències LGBTI-fòbiques.

Nota de premsa

5. Cal assegurar una xarxa de professionals capacitades per donar resposta als casos de discriminació mitjançant l'acompanyament efectiu per reparar la dignitat de les persones afectades i cal incrementar-ne els recursos perquè són insuficients. La Generalitat està desplegant la Xarxa d'Atenció Servei Integral (SAI) i diverses entitats LGBTI també ofereixen serveis en diferents àmbits, però no n'hi ha prou, i també cal una intervenció integral per establir xarxes de suport i millora en la qualitat dels serveis. Tanmateix, el treball amb les mateixes professionals de cada àmbit (salut, educació, treball, habitatge, administracions públiques, etc.) és cabdal per intentar aconseguir una transformació dels contextos que actuï de forma preventiva contra les violències.

6. Instar a totes les forces parlamentàries a fer un cordó sanitari enfront dels discursos d'odi, que vetlli per la promoció i defensa de les polítiques inclusives i plurals. Necessari davant aquests discursos que, en els últims anys i especialment mesos, han proliferat que banalitzen els drets i llibertats i que, entre altres objectius, pretenen erradicar la dissidència sexual i de gènere per imposar el sistema sexe-gènere.

Més informació:

Laura Castro Renard

Responsable de Comunicació i Premsa

Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

comunicacio@tercersector.cat | 678 524 650